

Sygn. akt IV CSK 573/17

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku T. W.
przy uczestnictwie [...] o stwierdzenie nabycia praw do spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 kwietnia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania E. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 22 września 2016 r., sygn. akt II Ca .../16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W okolicznościach sprawy skarżący E. W. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), której przyczynę miało stanowić naruszenie art. 278 w związku z art. 286 k.p.c. przez uznanie za prawidłowe przez Sąd Okręgowy oddalenia wniosku o powołanie kolejnych biegłych sądowych do oceny stanu psychicznego, w jakim znajdował się spadkodawca w chwili sporządzania testamentu.

Jak wyjaśniano wielokrotnie w judykaturze Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00,

OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała uznać, aby skarga była - w przedstawionym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Argumentując na rzecz przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący zarzucił nierzetelność sporządzonej w sprawie opinii zespołu biegłych i jej sprzeczność z ujawnioną w toku postępowania dokumentacją znajdującą się w aktach organu rentowego - Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Z materiału sprawy wynikało jednak, że ujawniona w toku postępowania dokumentacja KRUS nie została pominięta przez biegłych, lecz została poddana ich uzupełniającej ocenie. Biegli odnieśli się do dokumentacji tej dwukrotnie, podtrzymując w całości pierwotną opinię. Wyjaśnili przy tym szeroko, w odpowiedzi na zastrzeżenia uczestników postępowania, dlaczego ich zdaniem dokumentacja KRUS nie rzutowała na wynik opinii, a Sąd Okręgowy - dogłębnie uzasadniając to stanowisko - uznał, że opinia uzupełniająca nie pozostawiała jakichkolwiek wątpliwości, że żadne ze schorzeń spadkodawcy nie miało wpływu na jego stan świadomości i zdolność do podejmowania decyzji w dniu sporządzenia testamentu.

Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego żądanie dodatkowej opinii biegłego jest uzasadnione wówczas, gdy przedstawiona uprzednio opinia jest niepełna, niejasna lub występuje rozbieżność między sporządzonymi w sprawie opiniami biegłych. Przyczyny takiej nie stanowi natomiast to, że wynik opinii jest odmienny od oczekiwań strony (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, niepubl., z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNP 2000, nr 22, poz. 807, i z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CSK 7/09, niepubl.). W tym kontekście nie można było zgodzić się z twierdzeniami wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jakoby oddalenie wniosku o sporządzenie opinii przez inny zespół biegłych przesądzało o zasadności, a tym bardziej - o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Zastrzeżeń nie budził również pogląd Sądu Okręgowego, że stwierdzenie u testatora choroby psychicznej nie rozstrzyga *per se*

o niezdolności do testowania i nieważności testamentu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1976 r., III CRN 25/76, OSPiKA 1977, nr 4, poz. 78).

Ubocznie należało podnieść, że zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego, zarówno we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, jak i w podstawach kasacyjnych, został sformułowany nieprawidłowo, gdyż skarżący nie powiązał go ze wskazaniem właściwych przepisów o postępowaniu apelacyjnym (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 153/14, OSNC 2016, nr 1, poz. 14, i z dnia 11 lutego 2016 r., V CSK 344/15, OSNC-ZD 2017, nr A, poz. 12).

Z tych względów, skoro skarżący nie powołał we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania innych przyczyn kasacyjnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1-3 k.p.c.), na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

kc

jw